

Հաստատված է

Վավերացնում եմ

ՀԱԱՀ գիտական խորհրդում

ռեկտոր

Ա. Թարվերդյան

„-----„ ----- 2016 թ.

„-----„ ----- 2016 թ.

(արձանագրություն №)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ (ՀԱԱՀ) ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻՆ
ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏ, ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ ՏԱԼՈՒ, ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ
(ՇՐՋԱՓՈԽՄԱՆ) և ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Կ Ա Ր Գ

1. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն կանոնակարգը մշակված է հիմք ընդունելով <<Կրթության մասին>> ՀՀ օրենքի 28-րդ հոդվածի 6-րդ մասի, <<Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին>> ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, 6-րդ հոդվածի 4-րդ կետի 4.1 մասի, 17-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 7-րդ կետի դրույթները, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2006 թ. հուլիսի 27-ի <<ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում>> ուսանողական նպաստ և պետական կրթաթոշակ տալու կարգը հաստատելու մասին № 1183-ն որոշմամբ կարգավորում է ուսանողների տարեկան առաջադիմության հաշվարկի մեթոդիկայի և ուսանողական նպաստ տալու մրցույթի պայմանների մշակումը, մրցույթի կազմակերպման ու իրականացման ընթացակարգը:
2. Սույն կանոնակարգի 1-ին կետում նշված և այլ իրավական ակտերի համաձայն ուսման վճարի փոխհատուցում (լրիվ կամ մասնակի) նպաստի ձևով տրվում է մրցույթի արդյունքներով համալսարան ընդունված, ուսումնական տարվա արդյունքներով բարձր առաջադիմություն ունեցող, սոցիալապես անապահով, ինչպես նաև սահմանամերձ և բարձր լեռնային բնակավայրերի ուսանողներին՝ անկախ ուսումնառության համակարգից (անվճար և վճարովի), ՀՀ կառավարության հաստատված տեղերի քանակին և կարգին համապատասխան:
3. Պետությունը ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրամադրում է՝

- ա)** մեկ ուսումնական տարվա քննությունների և ստուգաքննությունների արդյունքներով առավել բարձր գնահատականներ ունեցող ուսանողներին՝ մրցութային կարգով,
- բ)** օրենքով նախատեսված հետևյալ սոցիալական խմբերին՝
- առանց ծնողական խնամքի մնացած ուսանողներին և նրանց թվին պատկանող անձանց,
  - 1-ին և 2-րդ խմբերի հաշմանդամներին և հաշմանդամ երեխայի կարգավիճակ ունեցող ուսանողներին,
  - զոհված զինծառայողի երեխա-ուսանողներին, պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության ընթացքում հաշմանդամ դարձած ուսանողներին,
- գ)** պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող մասնագիտություններով նպատակային ուսուցմամբ ընդունված ուսանողներին,
- դ)** ՀՀ կառավարության կողմից պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված դիմորդներին հատկացված անվճար տեղերի հաշվին՝ 1-ին կուրս անվճար համակարգ ընդունված ուսանողներին, որպես նպատակային ընդունելությամբ ընդունվածներ (հիմք՝ ՀՀ ԿԳ նախարարության №21-03-06/513 առ. 12.09.2006 գրությունը)։
- ե)** անվճար համակարգում սովորող ուսանողները համալսարանից հարգելի պատճառներով (ակադեմիական արձակուրդ՝ առողջական վիճակ կամ զինծառայություն) համալսարանում կրթությունը ընդհատելուց հետո վերականգնվելիս պահպանում են նախկինում ունեցած նպաստ ստանալու իրավունքը (հիմք՝ ՀՀ կառավարության 27.07.2006 թ. №1183-ն որոշման 9-րդ կետը)։
- 4.** Պետությունն ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում տրամադրում է յուրաքանչյուր տարի Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության կողմից սահմանված ուսանողի միջին որակական գնահատականի նվազագույն շեմը հաղթահարած և ընտանիքների անապահովության գնահատման համակարգում հաշվառված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից յուրաքանչյուր տարի սահմանվող անապահովության սահմանային միավորից բարձր միավորներ ունեցող հետընթաց խմբերին՝
- ա)** մինչև 5 միավոր բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 50 տոկոսի չափով,
- բ)** 5-10 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 60 տոկոսի չափով,

- գ) 10-15 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 80տոկոսի չափով,
- դ) 15-20 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 80 տոկոսի չափով,
- ե) 20-ից բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 100 տոկոսի չափով:

5. Ուսանողի միջին որակական գնահատականի նվազագույն շեմը յուրաքանչյուր տարի սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունը:

6. Պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում ստանալու համար ուսանողն իր ընտանիքի անապահովության միավորի վերաբերյալ սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային մարմնի տրամադրված տեղեկանքը յուրաքանչյուր տարի բուհ է ներկայացնում մինչև տվյալ տարվա սեպտեմբերի 10-ը:

7. Առանց ծնողական խնամքի մնացած և նրանց թվին պատկանող ուսանողներին, զոհված զինծառայողի երեխա-ուսանողներին ուսանողական նպաստներ տրամադրվում են 1-ին կուրսից մինչև կրթական ծրագրերի ավարտը: 1-ին և 2-րդ խմբերի հաշմանդամներին և հաշմանդամ երեխայի կարգավիճակ ունեցող ուսանողների, պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության ընթացքում հաշմանդամ դարձած ուսանողներին, փաստաթղթերի առկայության դեպքում, ուսանողական նպաստներ տրվում են 1-ին կուրսի սկզբում և վերանայվում յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա վերջում:

Նպաստառու ուսանողի սոցիալական վիճակի փոփոխության դեպքում համալսարանի կողմից տրամադրվող ուսանողական նպաստը կարող է փոխվել:

8. ՀՀ պետական բուհերի ընդունելության կանոններով սահմանված կարգով առաջին կուրս ընդունված ուսանողներին ուսանողական նպաստը տրվում է ըստ ընդունելության մրցույթի արդյունքների, առավել բարձր մրցութային միավոր հավաքած ուսանողներին՝ ՀՀ կառավարության հատկացված տեղերի հաշվին:

Հաջորդ կուրսերում ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրվում է մեկ ուսանողական տարվա քննությունների և ստուգարքների արդյունքներով առավել բարձր առաջադիմություն ունեցողներին՝ մրցութային հիմունքներով:

Նպաստների տրամադրման (շրջափոխման) գործընթացին մասնակցում են միայն սեսիոն քննություններին մասնակցած և դրական գնահատականներ ստացած ուսանողները, բացառությամբ այն ուսանողների, որոնք սեսիոն քննություններին չեն մասնակցել առողջության պատճառով՝ հիմնավորված համապատասխան փաստաթղթերով:

9. Նպաստներ տալու (շրջափոխման) գործընթացին չեն մասնակցում սփյուռքահայ և արտասահմանյան երկրներից համալսարան ընդունված (կամ փոխադրված) ուսանողները, եթե նրանք ընդունվել են (փոխադրվել են) վճարովի համակարգ: Սույն կետը չի տարածվում այլ երկրներից ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից սահմանված կենտրոնացված ընդունելության կարգով համալսարան ընդունված ուսանողների վրա:

10. Համալսարանի մի ֆակուլտետից մի այլ ֆակուլտետ կամ մի մասնագիտությունից մի այլ մասնագիտություն, ինչպես նաև այլ բուհերից համալսարան տեղափոխվող ուսանողները (բացառությամբ սույն կանոնակարգի 3-րդ կետի բ), գ), դ), ե), ենթակետերում նշված տարակարգերի ուսանողների), փոխադրման ուսումնական տարում չեն մասնակցում նպաստների տրաման շրջափոխման գործընթացին, անկախ նրանց նախորդ ուս. տարվա առաջադիմության արդյունքներից: Հաջորդ տարիներին մասնակցում են նպաստ տալու մրցույթին, համաձայն սույն կանոնակարգի:

11. Համալսարանի «Ագրոբիզնես և շուկայաբանություն» ֆակուլտետի «Ագրոբիզնես և շուկայաբանություն» մասնագիտությամբ սովորող ուսանողները, ովքեր տեղափոխվում են «Ագրոբիզնեսի դեպարտամենտ», փոխադրման առաջին տարում՝ (միայն 3-րդ կուրսում) ուսանողական նպաստ և կրթաթոշակ տալու մրցույթին մասնակցում են նախորդ ուսումնական տարվա առաջադիմության արդյունքներով, տվյալ մասնագիտությանը ամրագրված անվճար տեղերի շրջանակներում:

Ագրոբիզնեսի և շուկայաբանության ֆակուլտետի «Ագրոբիզնես և շուկայաբանություն» մասնագիտություններում 4-րդ և հաջորդ կուրսերում շրջափոխումն իրականացվում է այդ մասնագիտությանը 1-ին կուրսում հատկացված անվճար տեղերի վրա:

12. Համալսարանի տնտեսագիտական և «Ագրոբիզնես և շուկայաբանություն» ֆակուլտետների այլ մասնագիտություններից, ինչպես նաև այլ ֆակուլտետների

տարբեր մասնագիտություններից Ագրոբիզնեսի դեպարտամենտի <<Ագրոբիզնես և սննդի արդյունաբերության կառավարում>> մասնագիտացում տեղափոխված (փոխադրված) ուսանողները սովորում են վճարովի համակարգում:

13. Ագրոբիզնեսի դեպարտամենտ տեղափոխված (փոխադրված) բոլոր ուսանողները հաջորդ տարիներին (4-րդ կուրսում) չեն մասնակցում նպաստների և կրթաթոշակների տրման (շրջափոխման) մրցույթին:

2. Ուսանողների առաջադիմության հաշվարկման, մրցույթի անցկացման և առաջադիմության արդյունքներով կարգավիճակի շրջափոխման ընթացակարգը

14. Ուսանողական նպաստների քանակը (անվճար ուսուցման տեղերի քանակը) ըստ մասնագիտությունների և կուրսերի սահմանվում է ՀՀ կառավարության կողմից՝ պետական բյուջեով ամրագրված նպաստների քանակով:

15. Ուսանողների առաջադիմությունը գնահատվում է քսան (20) կամ (100) հարյուր միավորների համակարգով, իսկ տարեկան միջին որակական գնահատականը որոշվում է երկու կիսամյակների քննությունների հաշվառմամբ՝ 0,01-ի ճշտությամբ: Եթե տվյալ կիսամյակում առարկան ավարտվում է դիֆերենցիալ ստուգարքով, ապա միջին միավորի որոշման ժամանակ հաշվի չի առնվում դիֆերենցիալ ստուգարքի գնահատականը, այն հաշվի է առնվում հավասար միավորների դեպքում (տես 16-րդ կետը)

16. Ուսանողների առաջադիմության միջին որակական գնահատականը որոշվում է առարկայական պարտքերի վերջնական մարումից հետո, բայց ոչ ուշ, քան մինչև սեպտեմբերի 30-ը: Շրջափոխման ժամանակ առաջադիմության արդյունքների հավասար միջին որակական միավորների դեպքում առաջնությունը տրվում է.

- 1) նախորդ տարում անվճար համակարգում սովորող ուսանողներին,
- 2) տվյալ կիսամյակում դիֆերենցիալ ստուգարքից առավել բարձր միավոր ստացած ուսանողներին,
- 3) քննաշրջանի ընթացքում բոլոր քննությունները դրական հանձնած ուսանողներին (բացառությամբ այն ուսանողների, ովքեր քննաշրջանում քննության չեն ներկայացել հարգելի պատճառով, սահմանված կարգով և սահմանված ժամկետին ներկայացրած փաստաթղթերի առկայության դեպքում).
- 4) անհարգելի բացակայություններ չունեցող ուսանողներին.

- 5) սոցիալապես անապահով վիճակում գտնվող ուսանողներին (համապատասխան փաստաթղթերի առկայության դեպքում)
- 6) միջբուհական, հանրապետական կամ միջազգային առարկայական օլիմպիադաների մրցանակակիրներին.
- 7) մասնագիտական, ընդհանուր մասնագիտական կամ տվյալ մասնագիտության համար առավել կարևոր առարկաներից առավել բարձր միավոր ստացած ուսանողներին.
- 8) ուսանողական, գիտական ընկերություններում ուսումնահետազոտական աշխատանքներ կատարած և հրատարակած աշխատանքներ ունեցող ուսանողներին
- 9) պատշաճ վարքագիծ ունեցող ուսանողներին
- 10) զինվորական ծառայությունից զորացրված ուսանողներին.
- 11) համալսարանի կամ ֆակուլտետի ուսանողական խորհրդի ակտիվ անդամներին
Հինք ընդունելով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության 2013 թվականի սեպտեմբերի 24-ի №01/06.2/11146-13 գրությունը, տարբեր պատճառներով մասնագիտությունները չհամալրվելու դեպքում, ուսանողների դիմումների համաձայն, նրանք կարող են տեղափոխվել հարակից այլ մասնագիտություն: Նշված դեպքերում ուսանողների տեղափոխման ժամանակ, ձևավորված նոր մասնագիտություն է տեղափոխվում նաև (նախորդ) մասնագիտությանը ամրագրված անվճար տեղերի թիվը տվյալ կուրսի ուսանողների ուսումնառության ընթացքում՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 27-ի №1183-Ն որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողական նպաստ և պետական կրթաթոշակ տալու կարգի»>>:

ՀՀ կառավարության կողմից ՀԱԱՀ մասնագիտություններին ամրագրված (հատկացված) անվճար տեղերում սահմանված են տեղեր բանակից զորացրված, ինչպես նաև նպատակային ուսուցման համակարգով առաջին կուրս ընդունված անվճար տեղեր:

17. Առաջադիմության արդյունքների հիման վրա ուսանողական նպաստների հաշվարկման մրցույթը կազմակերպում է համալսարանի ուսանողների նպաստների նշանակման մանդատային (մրցութային) հանձնաժողովը, որի կազմում ընդգրկվում

են ռեկտորատի, ֆակուլտետի, ուսանողական խորհրդի և պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչները: Մանդատային (մրցութային) հանձնաժողովի կազմը հաստատվում է ռեկտորի հրամանով:

18. Ուսանողական նպաստների նշանակման մանդատային (մրցութային) հանձնաժողովը, մրցութով անցած նպաստառուների ցուցակը մինչև տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 30-ը ներկայացնում է ռեկտորատի քննարկմանը, որի հաստատումից հետո՝ հրամանագրման:

19. Ուսանողական նպաստների տրամադրման (նշանակման) ամփոփ արդյունքները, ներկայացվում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն:

20. <<Կրթության մասին>> ՀՀ օրենքի 28-րդ հոդվածի 6-րդ մասի և <<Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին>> ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն, սահմանված չափաքանակի շրջանակում, համալսարանի միջոցների հաշվին, ուսանողի սոցիալական վիճակի և կիսամյակի արդյունքներով բարձր առաջադիմության հաշվառմամբ, ուսման վարձի մասնակի (ներքին) զեղչի ձևով ուսանողական նպաստներ է տրամադրվում.

ա) սոցիալապես անապահով (ընտանիքների անապահովության համակարգում հաշվառված անապահովության 0 միավորից բարձր միավոր ունեցող ընտանիքների) ուսանողներին՝ սահմանված փաստաթղթերի առկայության դեպքում

բ) միակողմանի ծնողազուրկ (միածնող) ուսանողներին՝

գ) երեք և ավելի անչափահաս կամ վճարովի համակարգում 2 և ավելի ուսանող երեխաներ ունեցող ընտանիքի ուսանողներին,

դ) 1-ին և 2-րդ խմբերի հաշմանդամ ծնողներ ունեցող ուսանողներին,

ե) հեռավոր, բարձր լեռնային և սահմանամերձ գյուղերի հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների երեխա-ուսանողներին,

զ) մինչև 1 տարեկան երեխա ունեցող ուսանողներին,

է) համալսարանի հայեցողությամբ՝ այլ կարգավիճակ ունեցող ուսանողներին:

21. Համալսարանի ֆինանսական միջոցների հաշվին սույն կանոնակարգի 20-րդ կետով նախատեսված վարձավճարի մասնակի զեղչի (նպաստների տեսքով) տրման հարցը առկա ուսուցման համակարգի ուսանողների համար քննարկվում է ուսումնական տարվա ընթացքում 2 անգամ՝ կիսամյակի առաջադիմության արդյունքներով, հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողների համար՝ 1 անգամ ուսանողների

դիմումների հիման վրա: Նախնական քննարկումները կատարվում են ֆակուլտետներում, ուսանողական խորհուրդների մասնակցությամբ, վերջնական քննարկումը կատարվում է համալսարանի ռեկտորատում, արդյունքները հաստատվում են ռեկտորի հրամանով:

22. Որպես կանոն ներքուհական ուսանողական վարձավճարի գեղջի հայցման դիմումները ընդունվում են յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 15-ից մինչև փետրվարի 15-ը և օգոստոսի 15-ից մինչև սեպտեմբերի 20-ը: Մասնակի գեղջը տրվում է նախորդ կիսամյակի առաջադիմության արդյունքներով և այդ մասին հրամանի գործողությունը տարածվում է միայն առաջիկա (ընթացիկ) կիսամյակի վրա:

3. Պետական կրթաթոշակի տրամադրումը

23. Պետական կրթաթոշակը պետական ֆինանսական խրախուսանք է և ուսանողներին տրվում է գերազանց և լավ առաջադիմության, հասարակական ակտիվության, պատշաճ վարքագիծ դրսևորելու համար:

Ուսանողների հասարակական ակտիվությունը բնութագրող ցուցանիշներն են՝

- ա)** մասնակցությունը ֆակուլտետի և բուհի ուսանողական, հասարակական աշխատանքներին.
- բ)** զեկուցումներ, ռեֆերատներ, հրատարակված աշխատանքներ (գիտական ամսագրերում)
- գ)** մասնակցությունը միջբուհական, քաղաքային, հանրապետական և միջազգային մրցույթներին, օլիմպիադաներին, զեկուցումներ ուսանողական գիտական նստաշրջաններին, ուսանողական շինարարական ջոկատների աշխատանքներին.
- դ)** այլ հասարակական և ստեղծագործական նախաձեռնություններ՝ բուհի հայեցողությամբ:

Մույն կարգի իմաստով ուսանողների պատշաճ վարքագիծը բուհի ներքին կանոնների պահպանումն է:

24. Համալսարանում պետական կրթաթոշակի թիվը և չափը յուրաքանչյուր տարի սահմանվում է ՀՀ կառավարության կողմից:

25. Ուսանողին պետական կրթաթոշակի տրամադրումը վերանայվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա ավարտին: Նախատեսված պայմանները չապահովելու

դեպքում ուսանողը զրկվում է պետական կրթաթոշակից: Պետական կրթաթոշակից զրկված ուսանողը կարող է ընդգրկվել ուսանողական նպաստառումների համակարգում սույն կանոնակարգի 3-րդ, 4-րդ և 20-րդ կետերի պահանջները բավարարելու դեպքում:

26. Ազատված պետական կրթաթոշակները մրցութային կարգով հատկացվում են այլ ուսանողների՝ սույն կանոնակարգի 23-րդ կետով նախատեսված պայմաններով:

27. Պետական կրթաթոշակ ստացող ուսանողը հարգելի պատճառներով (ակադեմիական արձակուրդ՝ առողջական վիճակի կամ զինծառայության գորակոչվելու) համալսարանից ազատվելուց հետո վերականգնման տարում պահպանում է նախկինում ունեցած կրթաթոշակ ստանալու իրավունքը: Հաջորդ տարիներին մասնակցում է պետական կրթաթոշակ տալու մրցույթին համաձայն սույն կանոնակարգի պահանջների: